

Dato 17-07-2017

NWM

Sagsnr. 5-1010-1203/1

+45 7222 7525

Hørings svar - Vejledning om sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold og kønsmodificerende behandling

Sundhedsstyrelsen har sendt et udkast til revision af [vejledning nr. 10353 af 19. december 2014 om udredning og behandling af transkønnede](#) i høring.

Vejledningen tager udgangspunkt i autorisationslovens § 17, der stiller krav om udvisning af omhu og samvittighedsfuldhed til sundhedspersoner. Den oprindelige vejledning tog sit faglige udgangspunkt i daværende nyeste udgave af ”Standards of Care” (SOC) for the Health of Transsexual, Transgender, and Gender Nonconforming People.

Der var således tale om en faglig vejledning til sundhedspersoner, dvs. til de læger m.v., der var ansvarlige for udredning og behandling af transkønnede.

Styrelsen for Patientsikkerhed opfatter det foreliggende udkast til revideret vejledning, således at det også har som formål at give information til transkønnede, som ønsker behandling i sundhedsvæsnet.

Styrelsen for Patientsikkerhed finder, at fordi vejledningen har så vidt forskellige målgrupper (både sundhedspersoner og patienter) bliver den svækket som faglig vejledning i forhold til sundhedspersonerne, og dette kan svække patientsikkerheden. Styrelsen vil derfor foreslå en opdeling i:

- En faglig vejledning til sundhedspersoner og
- En pjece/vejledning med information til transkønnede

Der findes flere, specielt af de indledende afsnit, som ville vinde ved en sådan opdeling. Afsnittene vedrørende faglig vejledning vil dermed blive kortere, mere stringente og således mere anvendelige for sundhedspersonalet.

Vejledningsudkastet indeholder henvisninger til og citater m.v. fra andre faglige vejledninger samt lovgivning, som bl.a. hører under Styrelsen for Patientsikkerhed. Styrelsen finder det principielt uhensigtsmæssigt, at faglige vejledninger citerer andre faglige vejledninger og lovgivning, idet disse løbende bliver ændret. Der kan således hurtigt opstå usikkerhed om, hvad der er gældende ret, når der ikke er indført en systematisk overvågning af citerede vejledninger og lovgivning og en samtidig tilpasning hertil.

Desuden må de nævnte vejledninger og lovgivningen forventes, at være kendt af sundhedspersonale.

Informativ omtale af vejledninger og lovgivning kan mere hensigtsmæssigt ske i en informationspiece/vejledning til transkønnede.

Herudover finder Styrelsen for Patientsikkerhed det vigtigt at fastholde, at der gælder de samme krav for behandlingen af transkønnede, som for andre patienter i det offentlige sundhedsvæsen, herunder eksempelvis kravet om informeret samtykke og om indikation som betingelse for behandling.

Indikationen er begrundelsen for påbegyndelse af al udredning og behandling, og der skal foreligge en indikation for behandling efter autorisationslovens § 17.

I kapitel 6 sidste afsnit anføres: ” *Tilbud om behandling forudsætter ikke bestemte diagnoser, men lægefaglige indikationer* som f.eks.

tilstedeværelsen og graden af kønsligt ubehag skal beskrives i journalen ligesom evt. tilstande og lidelser, der kan udgøre kontraindikationer.”

Når diagnosen DF64 ”Kønsidentitetsforstyrrelser” er fjernet fra SKS, uden der er oprettet en anden anvendelig diagnose, og der anvendes

kontaktdiagnoserne DZ768E i stedet, behandles de transkønnede anderledes end andre patienter i sundhedsvæsenet når diagnose og indikation stilles.

Diagnosen og dermed indikationen kan herved blive uklar.

SOC anvender ordet ”kønsdysfori”, som også bør indgå i vejledningen for en præcis beskrivelse, i sær med baggrund i, at diagnosen DF64 er fjernet.

Styrelsen for Patientsikkerhed har noteret sig, at Sundhedsstyrelsen har valgt ikke at fastsætte alderskrav for behandling med ”stophormon” eller kønshormon.

Styrelsen for Patientsikkerhed skal desuden mere specifikt foreslå, at:

- Kapitel 4, 2. afsnit: ”bør” skal ændres til ”skal”.
- De præcise krav til det MDT beskrives ét sted og der henvises hertil. Kravene er spredt. Styrelsen anbefaler, at kravene til den forløbsansvarlige læge bliver beskrevet herunder.
- Titlen på kapitlet ”Rådgivning, udredning og behandling af personer under 18 år” bibeholdes da dette findes langt bedre dækkende end ”Kønsmodificerende behandling hos personer under 18 år”, da rådgivning skal være et stærkt element heraf i behandlingen af unge under 18 år.

Afdelingslæge, MPH, HD

Specialkonsulent